

DIRECTIVA PIF
și
PROCURORUL EUROPEAN

25 octombrie 2018

**PACHET
ANTICORUPȚIE**

- **LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI** – COM final 308/2011
- **REȚEAUA UE ANTICORUPȚIE** – C 286/2011
- **RAPORTUL UE ANTICORUPȚIE** – C final 3673/2011
- **PARTICIPARE UE LA GRECO** - COM final 307/2011

**PIF prin
MIJLOACE
PENALE ȘI
ADMINISTRATIVE**

(COM final
293/2011)

- **COOPERARE ADMINISTRATIVĂ** (*între Serviciile Comisiei: strategii de luptă antifraudă / între poliție, vamă, organele fiscale*)
- **MIJLOACE DE DREPT PROCEDURAL** (*valoarea probelor / drepturi procedurale / EIO - European Investigation Order / EAW - European Arrest Warrant / înghețarea și confiscarea produselor din infracțiuni*)
- **MIJLOACE DE DREPT SUBSTANȚIAL PENAL** (*spălarea banilor / infracțiuni financiare / protecția euro / contrabanda cu țigări / **infracțiuni PIF***)
- **MIJLOACE INSTITUȚIONALE** (OLAF / **EPPO** / EUROJUST)

CONTEXT ADOPTARE PIF ȘI EPPO

- Creșterea criminalității organizate transfrontaliere;
- Se estimează că anual se pierde aproximativ 50 de miliarde EUR venituri din TVA de la bugetele naționale;
- În 2015, SM au detectat și semnalat COM nereguli cu caracter fraudulos în valoare de aproximativ 638 milioane EUR;
- Mijloacele de care dispun procurorii naționali pentru a combate criminalitatea transfrontalieră sunt limitate

CONTEXTUL PROPUNERII

- **Raportul PIF 2010** – COM final 595/iulie 2011: suspiciunile de fraudă – 600 mil euro/an (venituri și cheltuieli)
- **Convenția PIF transpusă diferit în statele membre (SM):** niveluri diferite de protecție a aceleiași valori juridice
- Măsurile existente sunt insuficiente → **necesitatea unui cadru penal comun**

PARCURS LEGISLATIV

iulie 2012 - lansare de către Comisie (COM) (DG JUST și OLAF), în procedură legislativă ordinară de codecizie: Parlamentul European (PE) și Consiliul UE (CONS) a propunerii de **DIRECTIVĂ privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin intermediul dreptului penal (COM (2012) 363 final)**

05/07/2017 - Semnare de către președintele PE și de către președintele Consiliului

28/07/2017 - Publicare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L198

CADRUL ACTUAL

- *european* - Convenția PIF din 1995 privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene
- *național* - Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție - SECȚIUNEA 4¹- Infrațiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene (art. 18¹ - 18 ind.5)
- *definiția fraudei* - art. 2 alin. (1) lit. b) din OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
 - = infracțiunea săvârșită în legătură cu obținerea ori utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, încriminată de Codul penal ori de alte legi speciale;

TEMEIUL JURIDIC

Art. 325 (4) TFUE

„Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, adoptă, după consultarea Curții de Conturi, *măsurile necesare în domeniul prevenirii fraudei care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii și al combaterii acestei fraude, pentru a oferi o protecție efectivă și echivalentă în statele membre, precum și în instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii.*”

Art. 83 (2) TFUE

„...prin directive se pot stabili norme minime referitoare la *definirea infracțiunilor și a sancțiunilor în domeniul în cauză.*”

- **Aplicabilitatea Directivei** conform Protocolului 21 și 22 la TFUE:

- **Marea Britanie și Danemarca nu participă**, nu au obligații și nu li se aplică
- **Irlanda a notificat intenția de a participa** la adoptarea și aplicarea Directivei

STRUCTURA DIRECTIVEI

- Art. 1 - **Obiect**
- Art. 2 – **Definiții și domeniu de aplicare**
- Art. 3 - **Frauda care afectează interesele financiare ale Uniunii**
- Art. 4 – **Alte infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii**
- Art. 5 - **Instigarea, complicitatea și tentativa**
- Art. 6 - **Răspunderea persoanelor juridice**
- Art. 7 - **Sancțiuni privind persoanele fizice**
- Art. 8 – **Circumstanța agravanta**
- Art. 9 - **Sancțiuni privind persoanele juridice**
- Art. 10 – **Sechestrul/înghețarea și confiscarea**
- Art. 11 – **Competența**
- Art. 12 – **Termenele de prescripție pentru infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale UE**
- Art. 13 - **Recuperarea**
- Art. 14-20 – **Alte dispoziții și dispoziții finale**

APLICABILITATE

- Art. 16 - Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene din 26 iulie 1995, inclusiv Protocoalele la aceasta, este înlocuită de prezenta directivă în ceea ce privește statele membre care au obligații în temeiul acesteia, începând cu 6 iulie 2019.
- Articolul 17 - Statele membre adoptă și publică până la 6 iulie 2019 actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul acestor măsuri. Statele membre aplică aceste măsuri începând cu 6 iulie 2019.

Elemente de noutate față de Convenția din 1995

- **Este introdusă definiția intereselor financiare ale Uniunii Europene –**

Art. 2 alin. (1)

(a) „interesele financiare ale Uniunii” înseamnă toate veniturile, cheltuielile și activele care sunt cuprinse în, sunt colectate în sau sunt datorate la:

- (i) bugetul Uniunii;
- (ii) bugetele instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii înființate în temeiul tratatelor sau bugetele gestionate sau monitorizate direct sau indirect de acestea;

Elemente de noutate față de Convenția din 1995 INFRAACȚIUNEA DE FRAUDĂ - Art. 3

- **Definiția "fraudei":**

- Orice act intenționat sau omisiune privind:
 - utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, inexacte sau incomplete;
 - necomunicarea informațiilor, prin încălcarea unei obligații legale;
 - deturnarea acestor fonduri în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial;
- **Rezultat:** colectarea sau recuperarea necuvenită a fondurilor din bugetul Uniunii sau din bugetele instituțiilor, organismelor, oficiilor și agențiilor Uniunii instituite prin tratate sau bugetele gestionate sau controlate direct sau indirect de acestea

Elemente de noutate față de Convenția din 1995 INFRAȚIUNEA DE FRAUDĂ - Art. 3

- În convenția din 1995 sunt definite fraudele în materie de cheltuieli în general.
- **În directiva PIF, în materie de cheltuieli:**
- - sunt diferențiate fraudele care privesc cheltuieli *care nu sunt aferente procedurilor de achiziții* – Art. 3 alin. (2) lit. a;
- - și fraude care privesc cheltuielile *aferente procedurilor de achiziții* - Art. 3 alin. (2) lit. b;

Elemente de noutate față de Convenția din 1995 INFRAȚIUNEA DE FRAUDĂ - Art. 3

- **În materie de venituri sunt introduse fraudele care privesc veniturile obținute din propriile resurse de TVA – Art. 3 alin. (2) lit. d;**
- Directiva face referire la infracțiunile grave care privesc „sistemul comun privind TVA” astfel cum a fost instituit de Directiva 2006/112/CE a Consiliului.
- Infracțiunile împotriva sistemului comun privind TVA sunt considerate a fi de natură gravă dacă sunt **legate de teritoriul a două sau mai multe state membre ale Uniunii și implică un prejudiciu total de cel puțin 10000000 EUR.**

Alte infracțiuni care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii- Art. 4

- Alin. 1 – **spălarea banilor**: în sensul Directivei 849/2015
- Alin. 2a – **corupție pasivă**
- Alin. 2b – **corupție activă**
- Față de Convenția PIF din definiția dată corupției pasive și active este eliminată condiția încălcării de către funcționar a „îndatoririlor oficiale”
- Alin. 3 – **deturnare fonduri**

DEFINIȚIA FUNCȚIONARULUI PUBLIC - Art. 4 alin. 4

- În sensul prezentei directive, „funcționar public” înseamnă funcționar al Uniunii sau funcționar național, inclusiv orice funcționar național al altui stat membru și orice funcționar național al unei țări terțe;
- **DLAF:** includerea tuturor categoriilor de personal care gestionează fonduri UE (indiferent de regimul juridic)

Instigarea, complicitatea și tentativa

ART. 5

- (1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că se pedepsesc ca infracțiuni instigarea și complicitatea la săvârșirea oricăreia dintre infracțiunile menționate la articolele 3 și 4.
- (2) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că se pedepsește ca infracțiune tentativa de a săvârși oricare dintre infracțiunile menționate la articolul 3 și la articolul 4 alineatul (3) (deturnarea de fonduri)

Răspunderea persoanelor juridice - ART. 6 și 9

- este inclusă răspunderea persoanelor juridice și pentru săvârșirea infracțiunilor de la Art. 3 alin. (2) lit. d – Sistemul comun privind TVA
- **amenzi penale + pedepse complementare** (sunt reglementate mai multe sancțiuni pentru persoanele juridice față de Convenția PIF):
 - (a) excluderea de la avantajele sau ajutoarele publice;
 - (b) excluderea temporară sau permanentă din procedurile de licitație publică;**
 - (c) interdicția temporară sau permanentă de a desfășura activități comerciale;
 - (d) plasarea sub supraveghere judiciară;
 - (e) lichidarea judiciară;
 - (f) închiderea temporară sau permanentă a unităților care au servit la săvârșirea infracțiunii.**

Sanctiuni privind persoanele fizice - Art. 7

- sunt stabilite alte praguri față de Convenția PIF pentru ca un prejudiciu sau avantaj să fie considerat semnificativ - peste 100.000 Euro;
- art. 7 alin (3) - pedeapsa maximă în acest caz și pentru fraudă privind TVA să fie de cel puțin 4 ani închisoare;
- pentru un prejudiciu sau avantaj minor sub 10.000 Euro se prevede posibilitatea altor sancțiuni decât cele penale

Circumstanța agravantă - ART. 8

- Se consideră circumstanță agravantă infracțiunea reglementată de directivă care este săvârșită în cadrul unei organizații criminale în sensul Deciziei – cadru 2008/841/JAI
- **Reglementări noi față de Convenția PIF**
 - Art. 12 - Termenele de prescripție pentru infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii
 - Art. 13 - Recuperarea

- **Art. 10 – sechestrul/înghețare și confiscare**
- obligația de raportare la COM (PE)
- **Art. 11, art. 14 și art. 15– competența, interacțiunea cu alte acte juridice aplicabile ale Uniunii și cooperarea între COM, SM, OLAF** (trebuie citite în paralel cu evoluția EPPO)
- **Art. 16 – 19 - abrogă Convenția PIF**
 - PE: raportări: - mod transpunere
 - eficacitate Directivă
 - statistică judiciară (acțiuni penale, sume recuperate)

EPPO

PARCURS LEGISLATIV

- **iulie 2013** - propunere lansată de către COM (DG JUST și OLAF), în procedură legislativă specială: PE și CONS (rol decizional)
- **7 februarie 2017** - CONS constată că nu există unanimitate cu privire la proiectul de regulament.
- **14 februarie 2017** – cf. art. 86 alin. (1) al doilea par. TFUE, un grup de șaptesprezece state membre a solicitat ca proiectul de regulament să fie trimis CONS.
- **9 martie 2017** - CONS constată existența unui dezacord în sensul art. 86 alin. (1) al treilea paragraf din TFUE.

EPPO

PARCURS LEGISLATIV

- **3 aprilie 2017 – 16 SM** (Belgia, Bulgaria, Croația, Cipru, Republica Cehă, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Lituania, Luxemburg, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia și Spania) notifică PE, CONS și COM dorința lor de a stabili o formă de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea EPPO - **autorizarea de a stabili o formă de cooperare consolidată se consideră acordată de la această dată** și se aplică dispozițiile privind formele de cooperare consolidată;
- ulterior, **alte 4 SM** (Letonia, Estonia, Austria și Italia) și-au exprimat **intenția de a participa** la stabilirea unei forme de cooperare consolidată;
- **august 2018** - Malta și Olanda s-au alăturat EPPO

EPPO

PARCURS LEGISLATIV

- 31 octombrie 2017 - Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) este publicat în Jurnalul Oficial nr. L283

TEMEI JURIDIC

- **Art. 86 TFUE** (extras):

(1) Pentru combaterea infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, Consiliul, hotărând prin regulamente în conformitate cu o procedură legislativă specială, **poate institui un Parchet European**, pornind de la Eurojust. Consiliul hotărăște în unanimitate, după aprobarea Parlamentului European.

(2) Parchetul European are competența de a cerceta, de a urmări și de a trimite în judecată, după caz în colaborare cu Europol, autorii și coautorii **infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii**, în conformitate cu normele stabilite în regulamentul prevăzut la alineatul (1). Parchetul European exercită în fața instanțelor competente ale statelor membre **acțiunea publică** în legătură cu aceste infracțiuni.

- *pentru DK, UK și IR* – există o **clauză de neparticipare**

CONTEXT

1. Deși există **EUROJUST**, **EUROPOL** și **OLAF**, totuși:

- **EUROJUST + EUROPOL** – mandat doar pe schimb de informații + coordonare proceduri penale naționale

- nu au autoritatea de a efectua acte de urmărire penală

- **OLAF**: doar competențe investigative administrative în lupta antifraudă

2. Autorități naționale lente + rezultate diferite în SM: raportul OLAF 2013

- 1 ianuarie 2006 – 31 decembrie 2013: **România a primit 70 recomandări judiciare de la OLAF**, locul 2 (locul 1: Italia - 71 recomandări , locul 3: Belgia - 43 recomandări).

- **România a luat decizii în 22 de cazuri** (10 au fost trimise în judecată) - rată a trimerilor în judecată de 46%, **România - locul 18 între SM**, media europeană a trimerilor în judecată fiind de 54% (rată trimeri 100% - Cipru, Ungaria, Malta, Suedia, iar 0% - Danemarca, Irlanda, Letonia, Slovacia)

1+ 2 + Art. 325 TFUE (PIF echivalentă și eficientă) - COM a decis EPPO

STRUCTURA

CAPITOLUL I - OBIECT ȘI DEFINIȚII

CAPITOLUL II – INSTITUIREA, ATRIBUȚIILE ȘI PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE EPPO

CAPITOLUL III – STATUTUL, STRUCTURA ȘI ORGANIZAREA EPPO

SECȚIUNEA 1 – STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO

SECȚIUNEA 2 – NUMIREA ȘI ELIBERAREA DIN FUNCȚIE A MEMBRILOR PARCHETULUI EUROPEAN

SECȚIUNEA 3 – REGULAMENTUL INTERN DE PROCEDURĂ AL EPPO

CAPITOLUL IV – COMPETENȚA ȘI EXERCITAREA COMPETENȚEI EPPO

SECȚIUNEA 1 – COMPETENȚA EPPO

SECȚIUNEA 2 – EXERCITAREA COMPETENȚEI EPPO

CAPITOLUL V – NORME DE PROCEDURĂ PRIVIND INVESTIGAȚIILE, MĂSURILE DE INVESTIGARE, ACȚIUNEA PENALĂ ȘI ALTERNATIVELE LA ACȚIUNEA PENALĂ

SECȚIUNEA 1 – NORMELE PRIVIND INVESTIGAȚIILE

SECȚIUNEA 2 – NORMELE PRIVIND MĂSURILE DE INVESTIGARE ȘI ALTE MĂSURI

SECȚIUNEA 3 – NORME PRIVIND URMĂRIREA PENALĂ

SECȚIUNEA 4 – NORME PRIVIND ALTERNATIVELE LA ACȚIUNEA PENALĂ

SECȚIUNEA 5 – NORME PRIVIND PROCEDURILE SIMPLIFICATE

CAPITOLUL VI – GARANȚII PROCEDURALE

CAPITOLUL VII – PRELUCRAREA INFORMAȚIILOR

CAPITOLUL VIII – PROTECȚIA DATELOR

CAPITOLUL IX – DISPOZIȚII FINANCIARE ȘI PRIVIND PERSONALUL

SECȚIUNEA 1 - DISPOZIȚII FINANCIARE

SECȚIUNEA 2 - DISPOZIȚII PRIVIND PERSONALUL

CAPITOLUL X - DISPOZIȚII PRIVIND RELAȚIILE PARCHETULUI EUROPEAN CU PARTENERII SĂI

CAPITOLUL XI – DISPOZIȚII GENERALE

IMPLICAȚII BUGETARE

Există (spre deosebire de Directiva PIF):

- sediu, aspecte administrative, cheltuieli personal (OLAF, EUROJUST)
- conform estimărilor, în 2023: schemă personal completă: 235 membri
= 35 mil. Euro
- în scopuri administrative și financiare, este condus de un director administrativ

DEFINIȚII ȘI ATRIBUȚII

- *Art. 2 - pct.3* - definiția **intereselor financiare ale UE**: diferă ușor de definiția din Directiva PIF -
” toate veniturile, cheltuielile și bunurile acoperite de, dobândite prin sau datorate bugetului Uniunii și bugetelor instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor înființate în temeiul tratatelor, precum și bugetelor gestionate și monitorizate de acestea”
- *Art. 3* - **statut EPPO**: instituție UE, cu personalitate juridică, cooperează cu EUROJUST
- *Art. 4* – **atribuții**: de a investiga, de a urmări penal și de a trimite în judecată pe autorii infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 și stabilite în prezentul regulament și pe complicii acestora.

• *Art. 5, 6 și 7 - principii:*

- Independență (nu solicită și nu primește instrucțiuni, răspunde anual în fața PE; CONS, COM);
- Respectă Carta drepturilor fundamentale UE;
- Proportionalitate;
- Subsidiaritate (conflict între legea națională și Regulament: se aplică Regulamentul);
- Imparțialitate;
- Rol activ: toate probele relevante (incriminatorii și dezincriminatorii);
- Celeritate;
- Cooperare loială cu SM

STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO - Art. 8 - 18

- organ indivizibil al Uniunii, funcționând ca **un parchet unic cu o structură descentralizată**;
- este organizat la nivel central și la nivel descentralizat;
- **nivelul central** este reprezentat de un parchet central situat la sediul EPPO, alcătuit din colegiu, camerele permanente, procurorul-șef european, procurorii-șefi europeni adjuncți, procurorii europeni și directorul administrativ;
- **nivelul descentralizat** este alcătuit din procurori europeni delegați situați în statele membre.

STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO - Art. 8 - 18

- **procurorul-șef european** este șeful EPPO, organizează activitatea EPPO, conduce activitățile acestuia și adoptă decizii;
- reprezintă EPPO față de instituțiile Uniunii și ale SM, precum și față de părțile terțe;
- mandat de 7 ani, nu poate fi reînnoit;
- asistat de **doi procurori-șefi europeni adjuncți** în exercitarea atribuțiilor sale - îl înlocuiesc atunci când este absent sau nu își poate îndeplini atribuțiile;
- mandat de 3 ani, poate fi reînnoit în cadrul mandatului de procuror european

STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO - Art. 8 - 18

- **Colegiul EPPO** este alcătuit din procurorul-șef european și din câte un procuror european pentru fiecare stat membru;
- se reunește periodic și este responsabil de controlul general al activităților EPPO; ia decizii privind chestiuni strategice și pentru a asigura coerența, eficiența și consecvența politicii EPPO în materie de urmărire penală ; adoptă regulamentul intern de procedură
- **nu** este implicat în decizii operaționale în cazuri individuale

STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO - Art. 8 - 18

- **Camerele permanente** - prezidate de procurorul-șef european sau unul dintre procurorii-șefi europeni adjuncți, sau de către un procuror european; în plus față de președinte, au doi membri permanenți;
- monitorizează și direcționează investigațiile și urmărirea penală desfășurate de procurorii europeni delegați;
- decid asupra trimiterii în judecată a unui caz, închiderii unui caz, aplicării unei proceduri simplificate, trimiterii unui caz către autoritățile naționale sau redeschiderii unei investigații; dau instrucțiuni PE delegat să inițieze o investigație sau să își exercite dreptul de evocare;
- procurorul european din SM vizat supraveghează PE delegat în numele camerei permanente

STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO - Art. 8 - 18

- **Procurorii europeni**, în numele camerei permanente și în conformitate cu orice instrucțiune emisă de aceasta, supraveghează investigațiile și urmărirea penală de care sunt responsabili procurorii europeni delegați care instrumentează cazurile în statele lor membre de origine;
- acționează ca legătură și canal de informații între camerele permanente și procurorii europeni delegați în statele lor membre de origine respective;
- câte unul pentru fiecare SM;
- mandat de 6 ani, nu poate fi reînnoit, extins cu maxim 3 ani.

STATUTUL ȘI STRUCTURA EPPO - Art. 8 - 18

- **Procurorii europeni delegați** acționează în numele EPPO în statele lor membre respective și au aceleași competențe ca procurorii naționali în ceea ce privește investigațiile, urmărirea penală și trimiterea în judecată;
- pot exercita atribuțiile procurorilor naționali, în măsura în care acest lucru nu îi împiedică să își îndeplinească obligațiile ce le revin în temeiul prezentului regulament;
- 2 sau mai mulți PE delegați în fiecare SM, ca urmare a acordului între SM și procurorul-șef;
- mandat de 5 ani, poate fi reînnoit

COMPETENȚA art. 22-2

MATERIALĂ

- infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, care sunt prevăzute în Directiva PIF, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern;
- infracțiunile menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (d) din Directiva PIF (regimul TVA), numai atunci când acțiunile sau inacțiunile intenționate definite în speță sunt legate de teritoriul a două sau mai multe state membre și implică un prejudiciu total de cel puțin 10 milioane EUR;
- infracțiunile referitoare la participarea la o organizație criminală, astfel cum este definită în Decizia cadru 2008/841/JAI, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern, în cazul în care activitatea infracțională principală a unei astfel de organizații criminale este de a săvârși oricare dintre infracțiunile prevăzute mai sus;
- infracțiunile indisolubil asociate de infracțiunile PIF

COMPETENȚA art. 22-23

TERITORIALĂ ȘI PERSONALĂ

- infracțiunile au fost săvârșite integral sau parțial pe teritoriul unuia sau mai multor SM;
- săvârșite de către un resortisant al unui SM, cu condiția ca un SM să aibă jurisdicție în privința unor astfel de infracțiuni atunci când sunt săvârșite în afara teritoriului său,
- săvârșite în afara teritoriilor prevăzute la litera (a) de o persoană care face obiectul Statutului funcționarilor sau Regimului aplicabil în momentul săvârșirii infracțiunii, cu condiția ca un SM să aibă jurisdicție în privința unor astfel de infracțiuni atunci când sunt săvârșite în afara teritoriului său

COMPETENȚA

- EPPO își exercită competența, fie prin **începerea unei investigații**, fie prin adoptarea deciziei de a își folosi **dreptul de evocare**;
- În cazul în care EPPO decide să își exercite competența, autoritățile naționale competente nu își exercită propria competență cu privire la același comportament infracțional;
- În cazul în care o infracțiune stabilită la art. 22 a cauzat sau riscă să cauzeze intereselor financiare ale Uniunii un **prejudiciu inferior sumei de 10 000 EUR**, EPPO își poate exercita competența numai în situația în care:
 - (a) cazul are repercusiuni la nivelul Uniunii, sau
 - (b) funcționari sau alți agenți ai Uniunii sau membri ai instituțiilor Uniunii ar putea fi suspectați de săvârșirea infracțiunii.
- EPPO se consultă cu SM pentru stabilirea îndeplinirii acestor criterii

CAP. V – diferite norme de procedură privind investigațiile, măsurile de investigare, acțiunea penală și alternativele la acțiunea penală

- de regulă, un caz este **inițiat** și instrumentat de un procuror european delegat din SM în care se află **centrul activității infracționale** sau din SM în care a fost săvârșită cea mai mare parte a infracțiunilor, în cazul în care au fost săvârșite mai multe infracțiuni conexe care intră în sfera de competență a EPPO;
- PE delegați au dreptul de a dispune sau solicita diferite **măsuri de investigare** (percheziție / obținere obiecte, date, documente / sigilare sedii și mijloace transport / înghețare date, active spre confiscare / interceptare telecomunicații / monitorizare tranzacții financiare / înghețare tranzacții financiare viitoare / supraveghere audio, video / cercetare sub acoperire)

- PE delegați își acordă asistență reciprocă și se consultă în **cazurile transfrontaliere**
- în cazul în care o măsură trebuie să fie luată într-un alt SM decât SM al PE delegat care instrumentează cazul, acest PE delegat decide cu privire la adoptarea măsurii necesare și **o atribuie** unui PE delegat situat în SM în care măsura trebuie să fie luată
- PE delegat care instrumentează cazul poate dispune sau solicita **arestarea sau arestarea preventivă** a persoanei suspecte sau acuzate în conformitate cu dreptul intern aplicabil în cazuri interne similare.
- regulamentul dispune cu privire la trimiterea cazurilor către autoritățile naționale și transferarea procedurilor către acestea, terminarea investigației și la acțiunea penală în fața instanțelor naționale

DECIZII - Art. 34 - 39

- **TRIMITERE ÎN JUDECATĂ:** în principiu în **SM al PE delegat care a instrumentat cazul, dar camera permanentă poate schimba** jurisdicția, în funcție de:
 - reședința persoanei acuzate/suspectate
 - cetățenia persoanei acuzate/suspectate
 - locul producerii prejudiciului financiar principal
- **ÎNCHIDE CAZUL - OBLIGATORIU:**
 - deces suspect/ lichidare PJ suspectată
 - alienare mintală suspect
 - lipsa probelor relevante
 - amnistie/imunitate suspect
 - prescripția răspunderii penale
 - autoritate lucru judecat
- **REDIRECȚIONARE CAZ** la OLAF / autoritățile naționale
- **PROCEDURI SIMPLIFICATE** de urmărire penală – posibile dacă sunt îndeplinite anumite criterii

GARANȚII PROCEDURALE - Art. 41 - 42

1. Drepturile din Carta drepturilor fundamentale UE (inclusiv proces echitabil + dreptul la apărare)
 2. Dreptul la interpretare + traducere
 3. Dreptul la informațiile și materialele cazului
 4. Dreptul la avocat + comunicarea și informarea terților în caz de detenție
 5. Dreptul la tăcere
 6. Prezumția de nevinovăție
 7. Dreptul la asistență judiciară
 8. Dreptul de a propune probe, experți, martori, conform legislației naționale
- Toate se aplică de la calitatea de **SUSPECT** → **TRIMIS ÎN JUDECATĂ** (apoi intră în vigoare garanțiile naționale)

GARANȚII PROCEDURALE - Art. 41 - 42

- Controlul jurisdicțional - actele de **procedură** ale EPPO care sunt destinate să producă efecte juridice față de terți fac obiectul controlului de către **instanțele naționale** competente, conform dreptului intern;
- **Curtea de Justiție**- competentă să pronunțe **decizii preliminare** cu privire la valabilitatea actelor de procedură ale EPPO, în măsura în care chestiunea valabilității este ridicată înaintea oricărei instanțe a unui stat membru, direct în temeiul dreptului Uniunii, precum și **competentă în alte tipuri de litigii** ale EPPO

- **Art. 43 - 46** : *Prelucrarea informațiilor*- CASE MANAGEMENT SYSTEM = fișiere de lucru temporare/caz
 - reglementează tipurile de acces ale procurorilor europeni/ delegați la CMS și la dosarele de caz
- **Art. 47 - 89**: protecția datelor cu caracter personal – capitol foarte detaliat
- **Art. 90 - 98**: dispoziții financiare și referitoare la personalul auxiliar EPPO
- **Art. 99 - 105**: cooperarea cu EUROJUST, EUROPOL, OLAF
- **Art. 106-120**: dispoziții generale
- **Art. 110**: Curtea de Conturi + OLAF controlează executarea bugetului (Regulamentul financiar nr. 966/2012)

RELAȚIA CU OLAF

- reglementată în art.101
- EPPO stabilește și menține o relație strânsă cu OLAF, bazată pe cooperare reciprocă în cadrul mandatelor lor respective și pe schimbul de informații.
- relația vizează în special asigurarea utilizării tuturor mijloacelor disponibile pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii prin complementaritatea cu OLAF și sprijinul acordat de acesta către EPPO

INTRAREA ÎN VIGOARE

- regulamentul intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene;
- EPPO își **exercită competența** cu privire la orice infracțiune din sfera sa de competență săvârșită **după data intrării în vigoare** a prezentului regulament;
- EPPO își **asumă atribuțiile de investigare și urmărire penală** conferite prin regulament la o dată care urmează să fie stabilită printr-o decizie a Comisiei, la propunerea procurorului-șef european, ulterior înființării EPPO. Decizia Comisiei se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene;
- data care urmează să fie stabilită de către Comisie **nu este mai devreme de trei ani** de la intrarea în vigoare a regulamentului

REZUMAT

Situația actuală

- infracțiunile care afectează bugetul UE sunt investigate în prezent de autoritățile naționale; succesul în investigarea cazurilor complexe de fraudă depinde în mare măsură de viteza și resursele aflate la dispoziție; autoritățile naționale întâmpină mari dificultăți în abordarea acestor cazuri într-o manieră coerentă și eficientă, mai ales dacă în caz sunt implicate mai multe SM (în mod special în cazurile de fraudă cu TVA sau la achiziții, care solicită experiență și cunoștințe specifice);
- dacă sunt descoperite ramificații ale cazului în alte SM, cooperarea judiciară cu autoritățile din acestea este necesară, dar acesta este un proces lung și complicat, care implică decizii individuale referitoare la înființarea unor echipe comune de investigație;
- nu toate SM aleg să înființeze astfel de echipe, uneori din cauza barierelor lingvistice sau a resurselor;
- lipsește o abordare coerentă a cazurilor transfrontaliere și de multe ori banii fraudauți dispar înainte de lansarea investigației

(Sursa: Comisia Europeană)

REZUMAT

Cu noul EPPO

- EPPO va fi un parchet independent și înalt specializat; procurorii europeni vor efectua investigații direct în toate SM participante; aceasta va permite schimb de informații permanent, acțiuni de investigare desfășurate de poliție în mod coordonat, înghețarea și confiscarea rapidă a bunurilor și arestarea persoanelor suspecte, toate aceste acțiuni desfășurându-se în cadrul unei strategii comune europene de investigare și urmărire penală;
- EPPO va reuni experți în domenii precum analiză criminalistică, taxe și impozite, contabilitate, IT etc. și va garanta canale de comunicare clare, fără bariere lingvistice;
- EPPO va avea o imagine generală a cazurilor la nivel european și astfel va putea să identifice, să detecteze și să urmărească și alte noi cazuri de fraude și alte infracțiuni;
- fiind sub controlul instanțelor naționale și al CJUE, EPPO va asigura respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor suspecte sau acuzate, pe parcursul desfășurării acțiunilor sale de investigare și urmărire penală.

(Sursa: Comisia Europeană)

CONCLUZII

- Un birou independent;
- O cooperare eficientă cu autoritățile naționale;
- Competența de a desfășura cu promptitudine activități de investigare și urmărire penală;
- O abordare cuprinzătoare pentru protejarea bugetului UE, în cazurile de nereguli și fraude care aduc atingere intereselor financiare ale UE:
 - EPPO va efectua cercetări penale
 - OLAF va efectua investigații administrative

MULȚUMESC!

Oana Raneti

Direcția afaceri juridice

DLAF

oana.raneti@antifraudă.gov.ro